

רצונו לברך את הקדוש ברוך הוא, כמו יוצר אור, יוצר המאורות, לאהבה אותו, כשמגיע לאהבת עולם, ואהבת את ה' אלהיך (דברים ו), שזהו סוד של אהבת הקדוש ברוך הוא, והרי פרשה. ליחדו - שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, שכאן עומד סוד היחוד של הקדוש ברוך הוא, ליחד את שמו ברצון הלב פראוי, ומשם והלאה אנכרת יציאת מצרים, שהיא מצוה להזכיר את יציאת מצרים, שכתוב (שם) וזכרת פי עבד היית בארץ מצרים.

שהבית יברך את העם - כדי להכליל את ישראל כאחד בשעה שנוטלים ברכות מלמעלה, שהרי באותה שעה נוטלת כנסת ישראל ברכות, ושעת רצון היא למסר נפשו אליו ולתת לו את הנשמה ברצון הלב. כשנוטלים אפים ואומרים (תהלים כה) אליך ה' נפשי אשא, שייכנס לבו ורצונו אליו למסר לו הנפש ברצון שלם. ואלו הן שש מצוות שעומדות בתפלה, שעולות לשש מאות מצוות של התורה.

ואם תאמר, שלש עשרה אחרות יותר? אלו עומדים להמשיך שלש עשרה מדות הרחמים, שהכל כלול בהן. (באלו) שש המצוות הללו שהתפלה מתעטרת בהן.

אשרי חלקו של מי ששם לבו ורצונו לזה ולהשלים אותם בכל יום. ובאלו תלויים אחרות רבות. אבל כשמגיע אדם למקומות הללו, צריך לכוון לבו ורצונו להשלים אותה מצוה שעומדת באותו דבור, ואז מכריזים עליו ואומרים: (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. בא רבי אבא ונשקו.

יוצר אור, יוצר המאורות. לאהבה אותו, כדי מטי לאהבת עולם, (דברים ו) ואהבת את יי' אלהיך, ודא איהו רזא דרחימו דקודשא בריך הוא, ודא אוקמוה. ליחדא ליה, שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד, דהכא קיימא רזא דייחודא דקודשא בריך הוא, ליחדא שמייה ברעותא דלבא כדקא חזי. ומתמן ולהלאה אדכרותא דיציאת מצרים, דאיהו פקודא לאדכרא יציאת מצרים דכתיב, (דברים ה) וזכרת פי עבד היית בארץ מצרים.

לברכא כהנא ית עמא, בגין לאכללא ישראל כחדא, בשעתא דנטלין ברכאן לעילא, דהא בההיא שעתא נטלא כנסת ישראל ברכאן, ושעתא דרעותא היא, למסור נפשיה לגביה, ולמיהב ליה נשמתא ברעותא דלבא, כד נפלין על אנפין, ואמרין (תהלים כה) אליך יי' נפשי אשא, דיכוין לביה ורעותיה לגביה, למסור ליה נפשא ברעותא שלים. ואלין אינון שית פקודין דקיימין בצלותא, דסלקין לגבי שית מאה פקודין דאורייתא.

ואי תימא תליסר אחרנין יתיר. אינון קיימין לאמשכא תליסר מכילן דרחמי, דכלא כלילן בהו. (ס"א כהני) שית פקודין אלין, דצלותא מתעטרא בהו.

זבאה חולקיה, מאן דישווי לביה ורעותיה לדא, ולאשלאמא (ד ר"ג ע"א) לון בכל יומא. ובאלין תליין אחרנין סגיאין. אבל כד מטי בר נש לאתרין אלין, אצטריך ליה לכונא לביה ורעותיה, לאשלאמא ההוא פקודא דקיימא בההיא מלה. וכדין אכריזו עליה ואמרי, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. אתא רבי אבא ונשקיה.

פֶּתַח רַבִּי יִצְחָק אֲבֹתֵרִיָּה וְאָמַר, וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. לְמַה כָּנַס אוֹתָם? כְּדֵי לְמַסֵּר לָהֶם אֶת הַשַּׁבָּת כְּמִקְדָּם, שֶׁהָיָה בְּרֵאשִׁיטָה טָרָם שֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַעֲגָל, מִסֵּר לָהֶם אֶת הַשַּׁבָּת, וְזֶהוּ שֶׁלֹּא שָׁמְרוּ אוֹתָם הָעָרֶב רַב. כִּיּוֹן שֶׁשָּׁמְעוּ בִּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ וְאָנּוּ נִמְנָע מִמֶּנּוּ הַדְּבָר הַזֶּה?! מִיָּד - (שְׁמוֹת לֵב) וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֹהֶרֶן וְגו', וְנִמְשְׁכוּ רַבִּים אַחֲרֵיהֶם. אַחַר שִׁמְתוּ אוֹתָם שְׁמוֹתוֹ, כָּנַס מֹשֶׁה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבָדָם, וְנָתַן לָהֶם שַׁבָּת כְּמִקְדָּם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וְגו'.

לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם, הֲכֵא אִית רִזָּא דְרִזִּין, לְאִינוּן דִּידְעֵי חֲכָמָתָא עֲלָאָה, רִזָּא דְשַׁבָּת הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָיא. אֲבָל רִזָּא דָא, אֲתַמְסֵר לְחַפְיָמִי עֲלִיוֹנִין, דִּהָא שַׁבָּת רִזָּא עֲלָאָה הוּא.

בֵּא וְרֵאָה, (כִּיּוֹם הַשְּׁשִׁי בַשְּׁעָה שְׁמִינִי) בַּשְּׁעָה שְׁבִיּוֹם שְׁשִׁי מִגִּיעַ הָעָרֶב, אֲזִי פּוֹכֵב אֶחָד מִצַּד צְפוֹן מְאִיר, וְעָמּוּ שְׁבָעִים פּוֹכְבִים אַחֲרֵים, וְאוֹתוֹ פּוֹכֵב מִפָּה בְּאוֹתָם הַפּוֹכְבִים הָאֲחֵרִים, וְכָלם נִכְלָלִים בְּאוֹתוֹ פּוֹכֵב, וְנַעֲשֶׂה כָּלל אֶחָד שֶׁל שְׁבָעִים. וְאוֹתוֹ פּוֹכֵב מִתְפַּשֵּׁט וְנַעֲשֶׂה כְּמִדּוּרָה אַחַת לְוַהֲטָת בְּכָל הַצְּדָדִים. אֲזִי מִתְפַּשֵּׁט אוֹתָהּ מִדּוּרָה סָבִיב אֵלַי הָרִים, וְעוֹמֶדֶת כְּחוּט אֶחָד שְׁמִקִּיף.

וּמִדּוּרַת הָאֵשׁ הַזֶּה מוֹשְׁכַת אֵלֶיהָ גּוֹנִים אַחֲרֵים שֶׁהֵם לְתוֹף מִמֶּנָּה. גּוֹן רֵאשׁוֹן יֵרֵק. כִּיּוֹן שֶׁעוֹמֵד גּוֹן זֶה, עוֹלָה אוֹתָהּ מִדּוּרַת אֵשׁ וּמְדַלְגֵת לְמַעְלָה עַל אוֹתוֹ גּוֹן יֵרֵק, וְנִכְנָסֶת לְפָנִים מִמֶּנּוּ, וְזוֹרֶקֶת אוֹתוֹ גּוֹן יֵרֵק הַחוּצָה, וְעוֹמֵד הַיֵּרֵק בְּחוּץ, וְאוֹתָהּ מִדּוּרַת אֵשׁ שֶׁל הַפּוֹכֵב הַכָּלּוֹל לְפָנִים.

פֶּתַח רַבִּי יִצְחָק אֲבֹתֵרִיָּה וְאָמַר, (שְׁמוֹת לֵה) וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. אֲמַאי כְּנִישׁ לוֹן. בְּגִין לְמַמְסֵר לוֹן שַׁבָּת כְּמִלְקַדְמִין, דִּהָא בְּקַדְמִיתָא עַד לֹא עָבְדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת עֲגָלָא, מִסֵּר לוֹן אֶת הַשַּׁבָּת. וְדָא אִיהוּ דְלֹא נִטְרוּ אִינוּן עָרֶב רַב. כִּיּוֹן דִּשְׁמְעוּ בִּינֵי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ וְאָנּוּ מִלָּה דָא אֲתַמְנָע מִינָן, מִיָּד (שְׁמוֹת לֵב) וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֹהֶרֶן וְגו', וְאֲתַמְשְׁכוּ סְגִיָּאִין אֲבֹתֵרִיָּהוּ. לְבַתֵּר דְּמִיתוּ אִינוּן דְּמִיתוּ, כְּנִישׁ מֹשֶׁה לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲוֵדֵיהוּ, וְיִהֵב לוֹן שַׁבָּת כְּמִלְקַדְמִין, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וְגו'.

לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם, הֲכֵא אִית רִזָּא דְרִזִּין, לְאִינוּן דִּידְעֵי חֲכָמָתָא עֲלָאָה, רִזָּא דְשַׁבָּת הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָיא. אֲבָל רִזָּא דָא, אֲתַמְסֵר לְחַפְיָמִי עֲלִיוֹנִין, דִּהָא שַׁבָּת רִזָּא עֲלָאָה הוּא.

הָא חֲזִי (ס"א כְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה בַשְּׁעָתָא דְרַמְסִי) בַּשְּׁעָתָא דְיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה מְטָא זְמַנָּא דְעָרֶב, כְּכָבָא חַד מְסִטְרָא דְצְפוֹן נְהִיר, וְעַמִּיָּה שְׁבָעִין כְּכָבִין אַחֲרָנִין, וְהָהוּא כְּכָבָא בְטֵשׁ בְּאִינוּן כְּכָבִין אַחֲרָנִין, וְאֲתַפְּלִילוּ כְּלָהוּ בְּהָהוּא כְּכָבָא, וְאֲתַעְבִּיד חַד כְּלָלָא דְשְׁבָעִין. וְהָהוּא כְּכָבָא אֲתַפְּשֵׁט, וְאֲתַעְבִּיד כְּמִדּוּרָא חֲדָא, לְהִיטָא בְּכָל סְטָרִין. כְּדִין אֲתַפְּשֵׁט הָהוּא מִדּוּרָא סַחְרָנִיָּהוּ דְאֵלַי טוֹרִין, וְקִיָּימָא כְּחַד חוּטָא דְסַחְרָא.

וְהָא מִדּוּרָא דְאֵשָׁא, מְשִׁיף לְגַבִּיָּה גּוֹוִנִין אַחֲרָנִין דְלָגוּ מִגִּיָּה. גּוֹוִן קְדָמָאָה יְרוּקָא. כִּיּוֹן דְקִיָּימָא הָאִי גּוֹוִנָא, סְלִקָא הָהוּא מִדּוּרָא דְאֵשָׁא, וְדָלִיג לְעִילָא עַל הָהוּא גּוֹוִן יְרוּקָא, וְעָל לָגוּ מִגִּיָּה, וְשִׁדִי לְהָהוּא גּוֹוִן יְרוּקָא לְבַר, וְקִיָּימָא יְרוּקָא לְבַר, וְהָהוּא מִדּוּרָא דְאֵשָׁא דְכְּכָבָא כְּלִילָא לָגוּ.